

Universitat
de les Illes Balears

La nova cartografia unificada dels fons marins de Balears és clau per millorar la seva gestió i conservació.

Per primera vegada s'ha unificat tota la cartografia existent en una sola. La informació serà pública i facilitarà la gestió d'hàbitats i espècies de la mar Balear, així com la planificació de l'espai marí.

L'Observatori Socioambiental de Menorca (OBSAM), la Societat d'Història Natural de Balears (SHNB) i la Fundació Marilles presenten una nova cartografia dels fons marins de les Illes Balears i el seu estat de conservació.

Palma, 8 d'octubre de 2019 – El 57% de la superfície cartografiada té un estat de conservació conegut, però només el 17% presenta hàbitats amb un estat de conservació favorable. L'estudi posa en relleu els buits d'informació i identifica zones prioritàries per invertir més esforços en cartografia i avaluació de l'estat ambiental.

La nova cartografia descriu 55 hàbitats marins i cobreix una superfície de 4.395,95 km² de llit marí. Això suposa gairebé la totalitat dels fons litorals de 0 a 50 m, arribant fins als 100 m en el Canal de Mallorca i als 400 m de profunditat en el Canal de Menorca.

La superfície cartografiada representa el 40% de la superfície de la plataforma continental (0-200 m) de Balears i el 22% de la superfície compresa entre 0 i 700 m que envolta l'arxipèlag balear.

L'OBSAM ha coordinat el projecte, sent el responsable dels treballs de Menorca i Pitiüses, i la SHNB de Mallorca. La Fundació Marilles l'ha finançat amb 30.000€.

La nova cartografia no hauria estat possible sense la col·laboració i el suport de molts gestors, investigadors i entitats que han aportat informació, assessorament o suport logístic (vegeu els agraïments en l'annex).

Enllaç <https://www.obsam.cat/lobsam-la-shnb-i-fundacio-marilles-presenten-la-nova-cartografia-unificada-dels-fons-marins-de-balears/>

per consultar la nova cartografia dels fons marins de Balears.

Eva Marsinyach, tècnica de l'OBSAM, assegura que: ***“La cartografia és una eina molt útil per a la gestió del medi marí i per a la zonificació i ordenació de les activitats que es desenvolupen en la mar”***. I destaca que: ***“Encara que s'ha avançat molt en el coneixement del medi marí, encara continua sent un gran desconegut que guarda veritables meravelles. Moltes més de les que apareixen en la cartografia perquè s'ha treballat a una escala que no permet visualitzar tots els tipus d'hàbitats presents a les Illes Balears”***.

Segons Laura del Valle, de la SHNB: ***“Tenim uns ecosistemes marins únics amb espècies vegetals i animals endèmics que no es troben en cap altre lloc de la Terra. Aquests ecosistemes són tresors irremplaçables i són clau per al nostre manteniment, economia i identitat cultural”***.

Aniol Esteban, director de la Fundació Marilles, afirma que: ***“El mosaic d'hàbitats marins que existeix a Balears és la base de la seva prosperitat econòmica i del benestar dels seus ciutadans i turistes. Una bona cartografia d'hàbitats i el coneixement del seu estat és la pedra angular que ens permetrà avançar cap a una millor conservació d'aquest capital natural marí. Existeixen múltiples serveis i béns que es deriven d'ell. Queda molt per fer, però el camí està iniciat”***.

Més informació:

Ana Peña / ana.pena@marilles.org / 676254404 / @MarillesFund @marillesfoundation

Eva Marsinyach / sig.obsam@cime.es / 679478793 / @obsamime @ImeObsam

Laura del Valle / lauradelvalle.geo@gmail.com / 651824461 / @SHNB_BSHNB

Annex

La utilitat d'una cartografia homogeneïtzada

El projecte, iniciat fa vuit mesos, s'ha centrat en calcular la superfície dels fons marins i a valorar el seu estat de conservació sobre la base de bibliografia existent. També ha servit per detectar els buits d'informació i discriminar aquella que està desactualitzada.

L'estudi ha permès **conèixer les zones amb un elevat nivell de biodiversitat marina**; delimitar i quantificar aquestes zones; establir el seu estat de salut i conservació; i analitzar la seva evolució. La cartografia té múltiples usos i aplicacions en l'àmbit de la **gestió del medi marí**. També actua com a base per a l'elaboració d'un sistema de comptabilitat de capital natural marí.

Un dels primers resultats obtinguts amb aquest projecte és la cartografia única i homogeneïtzada dels fons marins del conjunt de les Illes Balears i **l'aproximació a l'estat de conservació d'aquests fons** a partir d'informació recopilada. En segon lloc, aquest treball ens ha permès **detectar els buits d'informació** i discriminar aquella que està desactualitzada, tant en l'àmbit cartogràfic com biològic.

Què i quant s'ha cartografiat?

El mapa final de Balears ha inclòs un total de **55 hàbitats cartografiats sobre una superfície de 4.395,95 km² de llit marí**, comprès entre els 0 i els 50 m de profunditat, i fins als 400 m en el canal de Menorca i fins als 100 m en el canal de Mallorca (Figura 1). Aquesta superfície representa el 22% de la superfície de la mar Balear -fins als 700 m de profunditat- (Figura 2) i el 40% de la plataforma continental de les Illes Balears -fins als 200 m.

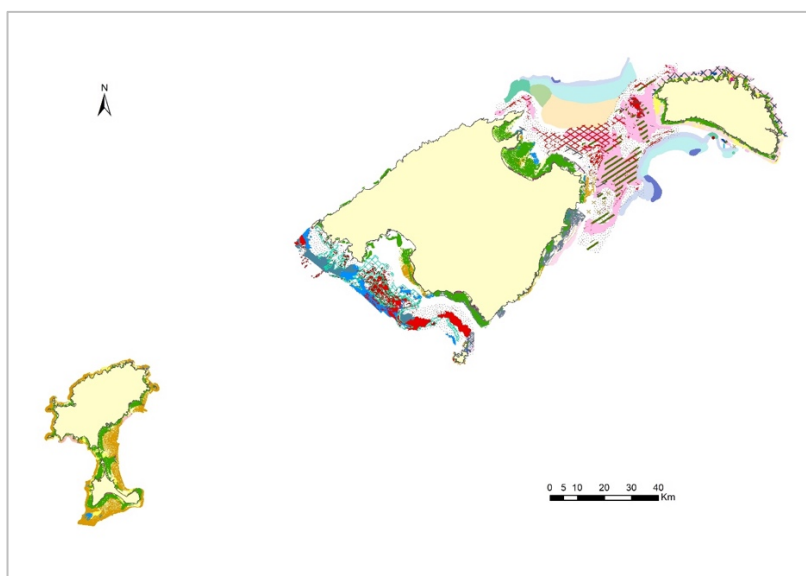

Figura 1. Mapa final dels hàbitats dels fons marins de les Illes Balears.

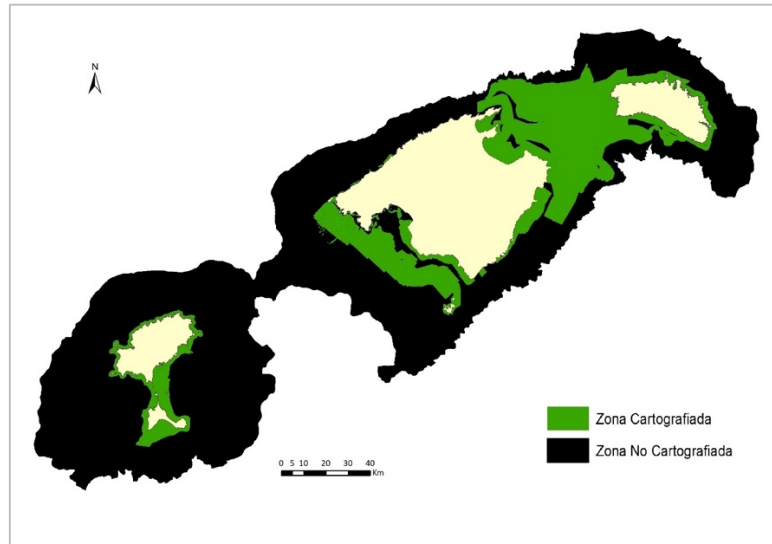

Figura 2. Representació gràfica de les zones cartografiades dels fons marins del mar Balear (cota batimètrica 700 m). Font isòbata: IEO

Els hàbitats que presenten una major representació dins de la superfície cartografiada són els **fons de maèrl o rodolits (03040504)** i els **fons detrítics biogènics amb baixa cobertura algal (03040511)**, amb una superfície de 1.621,33 km² i 1.630,19 km² respectivament. Si ens centrem en la distribució d'aquells hàbitats més pròxims a la costa (fins a 50 m de profunditat) veiem que l'hàbitat predominant són les **praderies de *Posidònia oceànica* (030512)**, amb una superfície de 459,77 km².

En relació amb els estats de conservació, de tota la superfície cartografiada, un 57% té un estat de conservació conegut (Figura 3). Encara que, **només el 17% de l'àrea cartografiada presenta hàbitats amb un estat de conservació favorable** (d'acord amb la metodologia descrita en Simón (2009) per als Hàbitats d'Interès Comunitari).

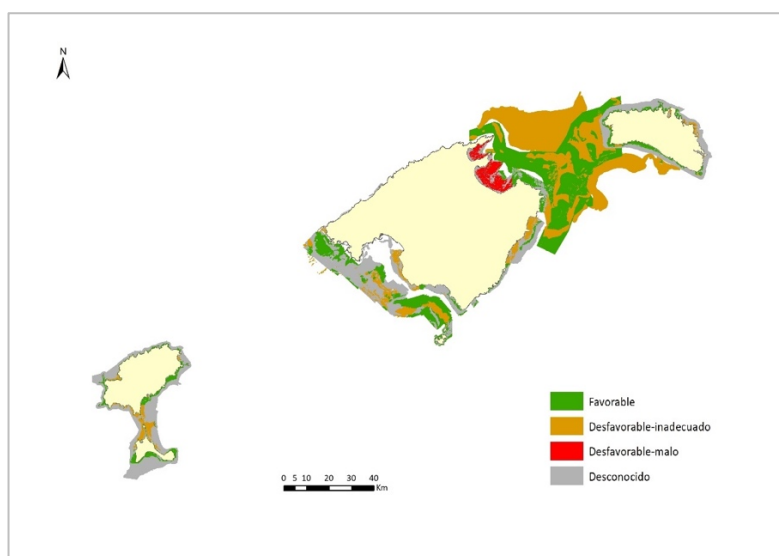

Figura 3. Mapa final de l'estat de conservació dels hàbitats dels fons marins de les Illes Balears.

Pròxims passos

Tota la informació recopilada planteja la **necessitat d'ampliar o millora part de la cartografia existent**, tant a nivell bionòmic, com d'avaluació dels estats de conservació dels hàbitats. En aquest sentit, destaca la falta de cartografia del litoral de la Serra de Tramuntana, de la mateixa manera que resulta especialment necessari **millorar i actualitzar el coneixement de l'estat de conservació dels hàbitats de zones més vulnerables** com són les Badies de Pollença i Alcúdia o el Port de Fornells, entre altres.

Marina Begur, de l'OBSAM, afegeix: *“És necessària una actualització amb certa periodicitat d'aquesta compilació cartogràfica per detectar canvis en cobertes que puguin estar indicant el deteriorament dels hàbitats marins en certes zones i així realitzar les actuacions necessàries per solucionar-ho”*.

Marc Julià, de l'OBSAM, conclou: *“S'ha fet una gran feina de recopilació i homogeneïtzació de la cartografia existent en un sol producte. Aquest projecte ha de servir com la base per a futures cartografies amb l'objectiu de representar la diversitat i complexitat de la mar Balear íntegrament”*.

Comptabilitat del capital natural marí

La recopilació de la cartografia marina és un primer pas dins d'un projecte més ambiciós de la Fundació Marilles: l'avaluació del capital natural marí i costaner de les Illes Balears. **L'entorn marí aporta nombrosos béns i serveis a la nostra societat, com per exemple aliments, regulació climàtica i moltes oportunitats d'oci**. Millorar el coneixement sobre els valors que la mar i les costes aporten a l'economia balear és fonamental per millorar la gestió i per invertir els recursos necessaris per a la seva protecció.

Marilles ha començat a assentar les bases -juntament amb la consultoria britànica EFTEC i la Universitat de les Illes Balears- d'un sistema de comptabilitat del capital natural marí que permeti visualitzar els vincles entre els canvis en l'entorn marí i l'impacte econòmic que suposen per a cada sector.

Antecedents

L'Institut Menorquí d'Estudis (IME), a través de l'Observatori Socioambiental de Menorca (OBSAM), va realitzar un projecte similar per a Menorca entre els anys 2016 i 2018 denominat “Compilació de capes i comunitats bentòniques dels fons marins de Menorca”. Aquest projecte va ser encarregat i cofinançat per l'Agència Menorca Reserva de Biosfera (AMRB), en el qual, es va generar una

cartografia contínua dels fons marins que envolten Menorca a partir de les cartografies existents. Arran d'aquest antecedent, la Fundació Marilles va veure l'oportunitat que ofería aquest projecte i va proposar a l'OBSAM i a la SHNB replicar el mateix procediment per a les Pitiüses i Mallorca.

Agraïments

Agraïm a totes les entitats i investigadors que al llarg dels anys han anat elaborant les diferents cartografies que s'han utilitzat en aquest projecte, a tots els gestors i investigadors que ens han assessorat i a totes les persones i entitats que ens han recolzat en el desenvolupament i logística dels treballs de camp.

Al Consell de Formentera, al Consell d'Eivissa, al Parc Natural de ses Salines d'Eivissa, Xarxa Natura 2000, a la Reserva Marina des Freus d'Eivissa i Formentera, al GEN-GOB, al Govern de les Illes Balears, a l'empresa EstudiolMAT, a Red Eléctrica de España, a l'Agència Menorca Reserva de Biosfera, a l'Institut Espanyol d'Oceanografia, a Buceo Posidònia, al Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB-CSIC), a la Fundación Biodiversidad i a l'IBANAT.